กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

มีผลบังคับใช้ 23 มี.ค. 65

เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565
ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ($PM_{2.5}$) หมายถึง โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเกี่ยวเนื่องจากมลพิษฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน เกินกว่ามาตรฐานตามที่กำหนด* ทั้งนี้ต้องไม่เกิดจากโรคหรือภาวะอื่นๆ ที่มีลักษณะอาการคล้ายคลึงกัน โดยมีอาการสำคัญ ดังนี้

1. หอบเหนื่อยมากขึ้นกว่าปกติ ไอมากขึ้นกว่าปกติ มีปริมาณเสมหะมากขึ้นกว่าปกติ เสมหะเปลี่ยนสี อาจเป็นอาการของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีการกำเริบ (เฉียบพลัน) (Chronic obstructive pulmonary disease with (acute) exacerbation)

2. ไอ แน่นหน้าอก หายใจมีเสียงหวีด หอบเหนื่อย อาจเป็นอาการของโรคหืดเฉียบพลัน (Acute asthma) ทั้งนี้ อาการดังกล่าวอาจหายได้เอง หรืออาจหายได้เมื่อได้รับยาขยายหลอดลม

3. เจ็บเค้นบริเวณอกอย่างรุนแรงเฉียบพลันหรือขณะพัก นานกว่า 20 นาที ซึ่งอาจเพิ่งมีอาการหรืออาการรุนแรงขึ้น ใจสั่น เหงื่อออก เหนื่อยมากกว่าปกติขณะออกแรง วิงเวียน หน้ามืด ถึงขั้นหมดสติ เสียชีวิต อาจเป็นอาการของโรคหัวใจขาดเลือดแบบเฉียบพลัน (Acute ischemic heart diseases) หรือโรคภาวะหัวใจขาดเลือดแบบเฉียบพลัน ที่เกิดขึ้นหลังจากพบภาวะหัวใจขาดเลือด

4. ตาแดง แสบตา เคืองตา น้ำตาไหลมาก คันตา มีสารคัดหลั่งออกจากตา หรือมีขี้ตา (Ocular discharge) อาจเป็นอาการของโรคเยื่อบุตาขาวอักเสบ (Conjunctivitis)

5. ผิวหนังมีผื่นแดง คัน ตุ่มแดง ตุ่มน้ำ หรือมีขุยร่วมด้วย อาจเป็นอาการของโรคผื่นผิวหนังอักเสบ (Eczema) หรือผิวหนังมีผื่นบวมนูนแดง (Wheal and flare) อาจเป็นอาการของโรคผื่นลมพิษ (Urticaria)

*กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

สแกน QR Code หรือ ดาวน์โหลดเอกสาร > https://shorturl.asia/hG9Ts

กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค
http://envoce.ddc.moph.go.th

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กลุ่มกฎหมายฯ
โทร. 02 590 3865

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

มีผลบังคับใช้ 18 มี.ค. 66

เรื่อง การแจ้งข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพแก่ลูกจ้าง

ภายใต้ พ.ร.บ.ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

นายจ้างต้องแจ้งข้อมูลอะไร?

นายจ้างต้องแจ้งข้อมูลที่จำเป็นให้แก่ลูกจ้างทราบ ดังนี้

1. ปัจจัยเสี่ยงหรือพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่ก่อให้เกิดโรคจากการประกอบอาชีพ
2. วิธีการป้องกันตนเองจากโรคจากการประกอบอาชีพ
3. อาการสำคัญหรืออาการแสดงของโรคจากการประกอบอาชีพ
4. มาตรการในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ รวมถึงการบริการอาชีวเวชกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานประกอบกิจการจัดให้กับลูกจ้าง
5. สิทธิของลูกจ้างเป็นไปตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้ เช่น จัดให้มีการตรวจสุขภาพแก่ลูกจ้าง เพื่อการเฝ้าระวังโรคจากการทำงาน ฯลฯ
6. ข้อมูลเกี่ยวกับการสวมอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ท่าทางการทำงานที่ปลอดภัย หรือข้อมูลอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ

นายจ้างแจ้งข้อมูลเมื่อไหร่?

1. นายจ้าง (กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยฯ)
   - ก่อนที่ลูกจ้างจะเข้าทำงาน หรือ
   - เปลี่ยนลักษณะงาน หรือ
   - เปลี่ยนสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีความเสี่ยง หรืออันตรายที่แตกต่างไปจากเดิม
2. นายจ้าง (กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน)
   - แจ้งข้อมูลเมื่อมีการจ้างงาน

ทั้งนี้ต้องมีการจัดเก็บหลักฐานการแจ้งข้อมูลและการรับทราบข้อมูลของลูกจ้าง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

นายจ้างแจ้งข้อมูลโดยวิธีใด?

- แจ้งโดยตรงด้วยวาจา
- แจ้งทางเอกสาร
- แจ้งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- แจ้งผ่านการฝึกอบรม
- วิธีการอื่นที่กรมควบคุมโรคกำหนด

กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค
http://envoco.ddc.moph.go.th

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กลุ่มกฎหมายฯ
โทร. 02 590 3865

ENVOCC LAW

โรคจากสิ่งแวดล้อม

อันตรายจากตะกั่ว

หรือสารประกอบของตะกั่ว

สารตะกั่วคืออะไร

สารตะกั่ว เป็นโลหะหนัก ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตสีเคลือบของเล่น เพื่อให้มีสีสันฉูดฉาด เกิดความสวยงาม และดึงดูดใจ

แหล่งเสี่ยง

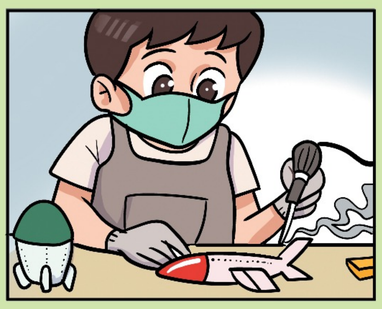

ผู้ปกครองที่ทำงานสัมผัสสารตะกั่ว

ของเล่นเด็กสีสันฉูดฉาด

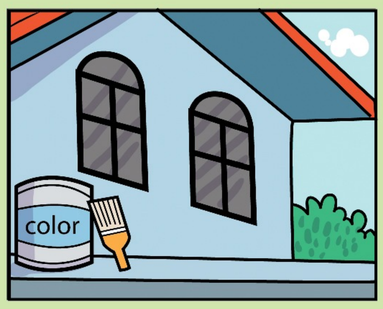

สีทาบ้านที่มีส่วนผสมของสารตะกั่ว

อันตรายจากสารตะกั่ว

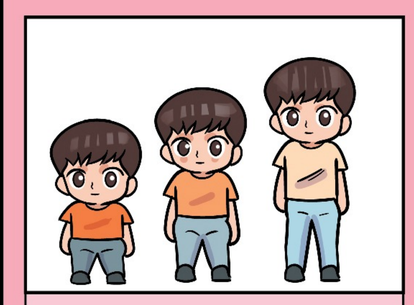

ส่งผลต่อการเจริญเติบโต

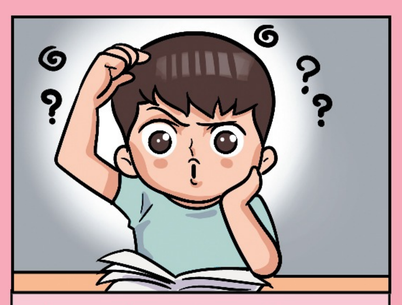

ส่งผลต่อระดับสติปัญญา พัฒนาการทางสมอง

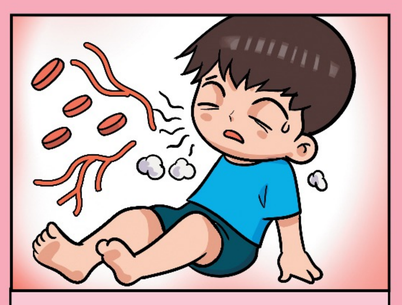

อาจเกิดภาวะโลหิตจาง

ช่องทางการเข้าสู่ร่างกาย

วิธีป้องกันลูกรักจากสารตะกั่ว

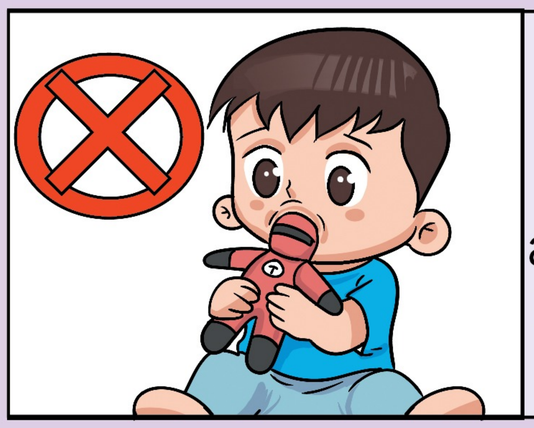

ไม่หยิบ ของเล่นเข้าปาก ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร

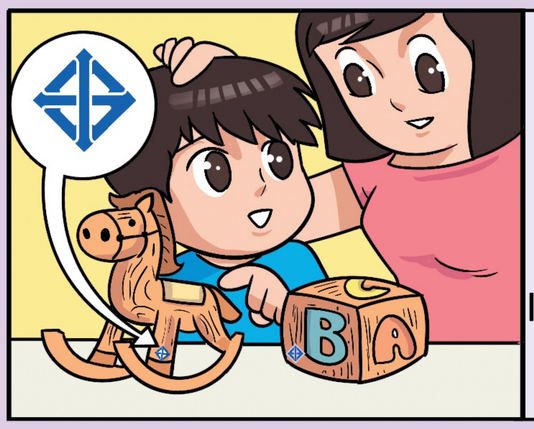

เลือก**ซื้อ**ของเล่นที่มีสีไม่ฉูดฉาด และมีเครื่องหมาย **มอก.**

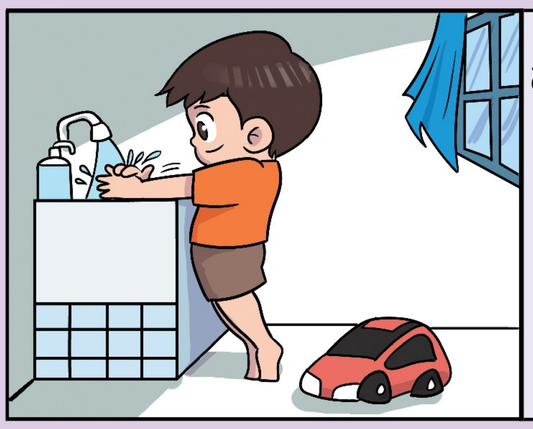

ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังเล่นของเล่นทุกครั้ง

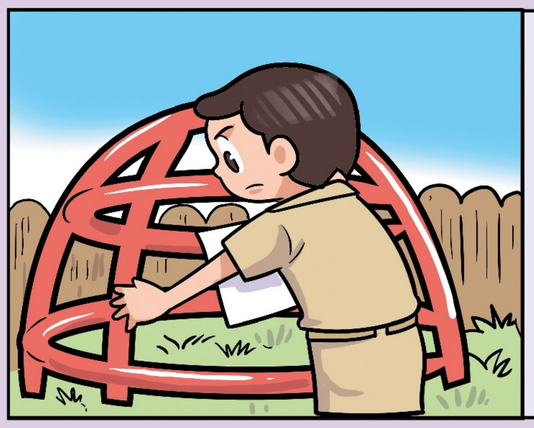

ตรวจสอบ ของเล่นให้อยู่ในสภาพดี (สีไม่หลุดลอก)

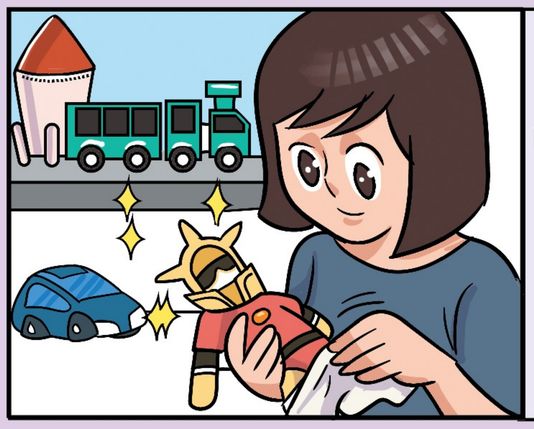

ทำ ความสะอาดของเล่นอยู่เสมอ

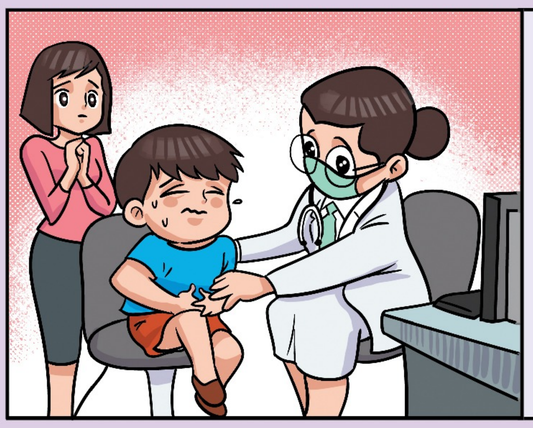

หากพบอาการผิดปกติ ควรพบแพทย์ทันที

ENVOCC LAW
โรคจากสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมโรค Department of Disease Control
สสส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

โรคจากฝุ่นซิลิกาคืออะไร

โรคปอดฝุ่นหิน หรือ โรคซิลิโคสิส เกิดจากการสูดหายใจเอาฝุ่นซิลิกอนไดออกไซด์ เข้าไปในปอด ทำให้ปอดอักเสบ และเกิดพังผืดในปอด เนื้อปอดเสียหาย เป็นวัณโรคปอดได้ง่าย

อันตรายจากฝุ่นซิลิกา

อาชีพเสี่ยง

งานหลอมแก้ว

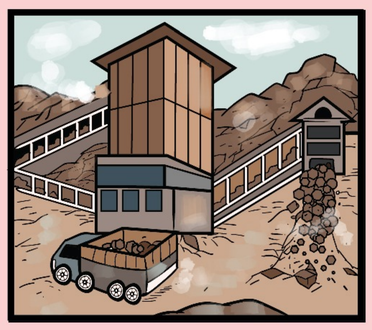

งานระเบิดหิน บดโม่หิน

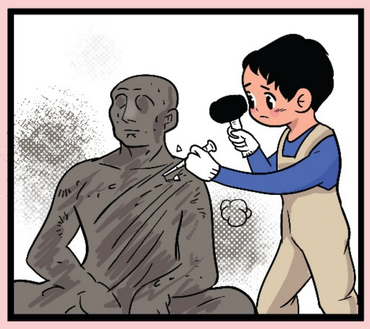

งานแกะสลักหิน

งานผลิตกระเบื้องเซรามิก

อาการเบื้องต้น

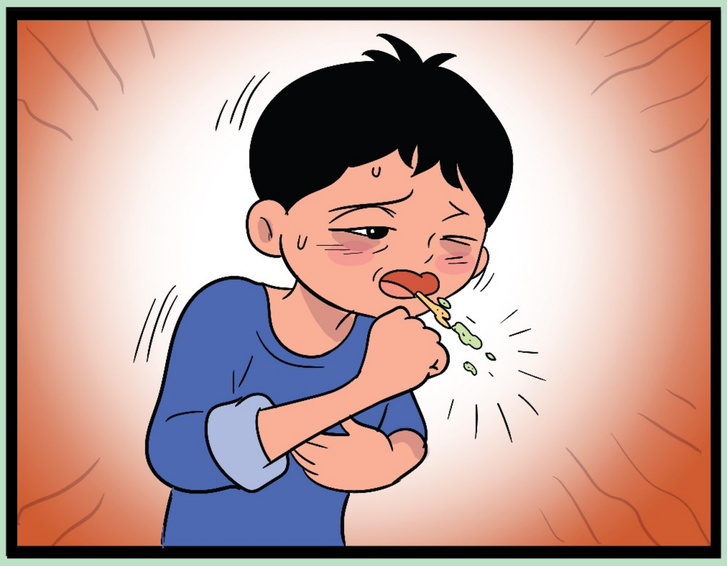

ไอเรื้อรัง มีเสมหะ

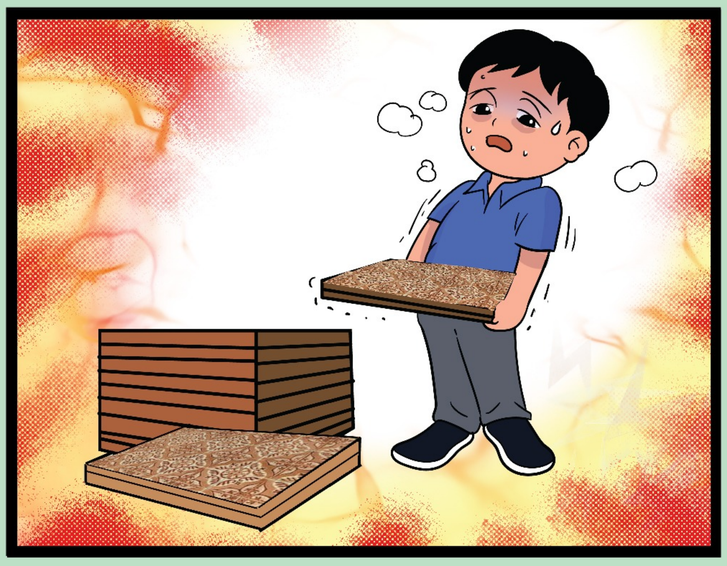

หอบเหนื่อย เมื่อออกแรง

การป้องกัน

ลดการฟุ้งกระจายฝุ่น เช่น การใช้สเปรย์น้ำ หรือ พรมน้ำลงวัตถุที่ตัดแต่ง ให้ชุ่มก่อนขณะตัด

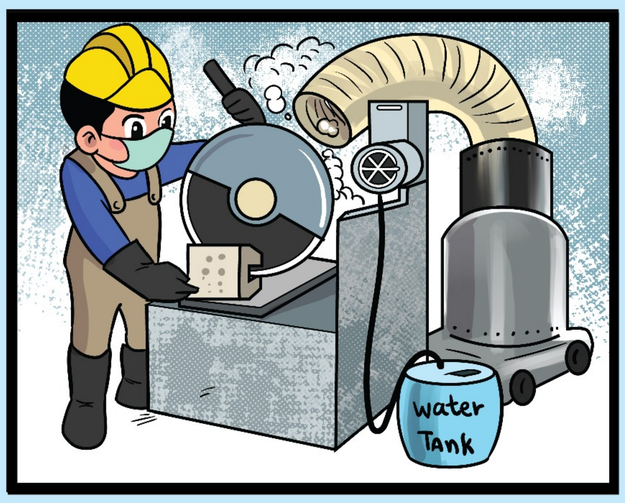

ใช้อุปกรณ์ปิดครอบ/ควบคุมแหล่งกำเนิด ป้องกันฝุ่นฟุ้งกระจาย

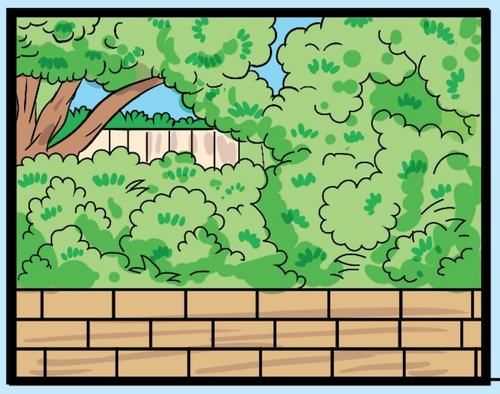

ป้องกันทางผ่านฝุ่น โดยปลูกต้นไม้ หรือสร้างกำแพงกั้น

สวมหน้ากากป้องกันฝุ่นหิน (ซิลิกา) ตลอดเวลาทำงาน

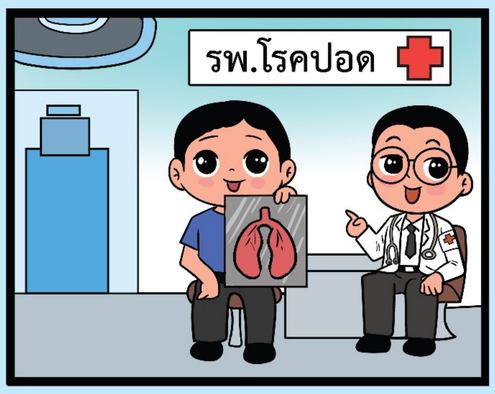

ตรวจสมรรถภาพปอดทุกปี

โรคพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช
Toxic Effect of Pesticides

วิธีป้องกันตนเองจากโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช
How to prevent effect of Pesticides:

สวมใส่เสื้อผ้าปกปิดร่างกายให้มิดชิด

Wear clothes that cover your body.

ล้างมือด้วยสบู่ทันที หลังจากการทำงาน
กับสารกำจัดศัตรูพืช

Wash your hands with soap immediately
after working with pesticides.

อาบน้ำให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้า
หลังเสร็จงานทุกครั้ง

Take a shower and change your
clothes after working.

กรมควบคุมโรค
สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ENVOCC LAW

โรคจากการประทอบอาชีพ

กรมควบคุมโรค Department of Disease Control

สสส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อันตรายจากแอสเบสตอส (แร่ใยหิน)

แอสเบสตอส คืออะไร

แร่ใยหิน (Asbestos) เป็นแร่ธรรมชาติมีผลึกเป็นเส้นใยยาว มีคุณสมบัติทนกรด ทนความร้อน ทนไฟ ทนสารเคมี แข็งแรง เหนียว และยืดหยุ่นได้ดี อุตสาหกรรมต่างๆ จึงนิยมนำมาเป็นส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ต่างๆ

อาชีพเสี่ยง

งานผลิตกระเบื้องมุงหลังคา ฝ้า เพดาน ท่อซีเมนต์

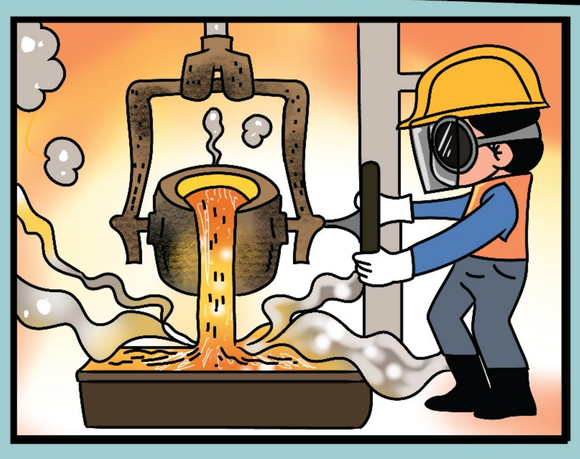

งานผลิตวัสดุกันความร้อน ถุงมือ เสื้อผ้าทนไฟ

งานผลิต เครื่องเงิน เครื่องทอง

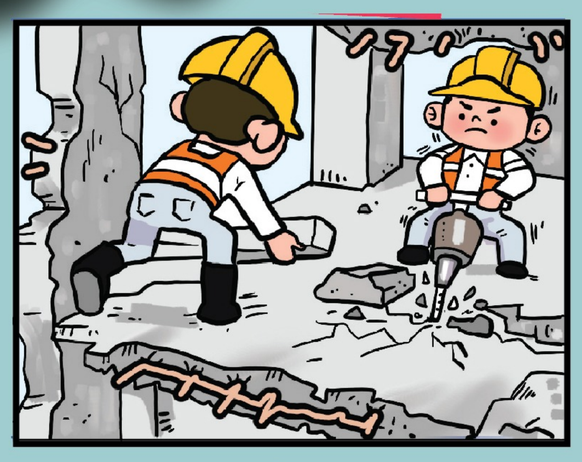

งานซ่อมแซม รื้อถอนอาคาร

หากผลิตภัณฑ์เหล่านั้น ถูกทำให้แตกหัก เส้นใยแอสเบสตอสจะถูกปล่อยออกมา ลอยฟุ้งในอากาศ และสามาราสู่ระบบทางเดินหายใจของเราได้

ช่องทางเข้าสู่ร่างกาย

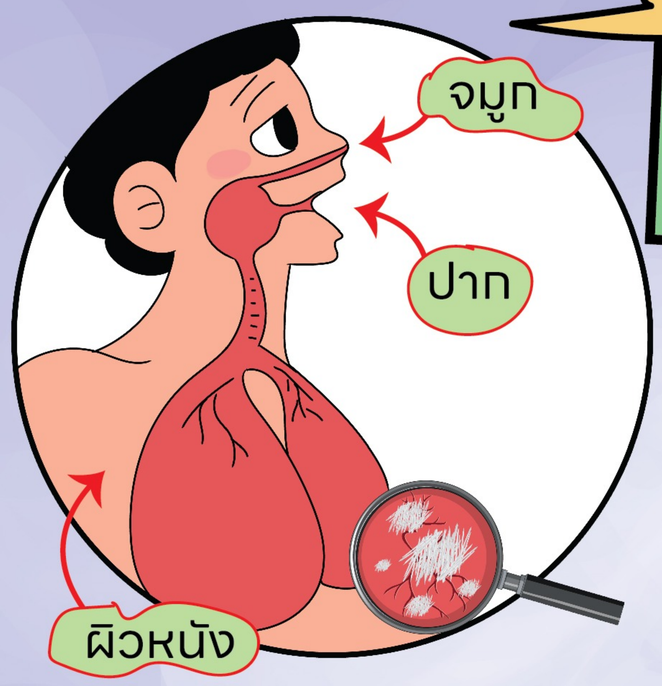

สังเกตอาการเบื้องต้น

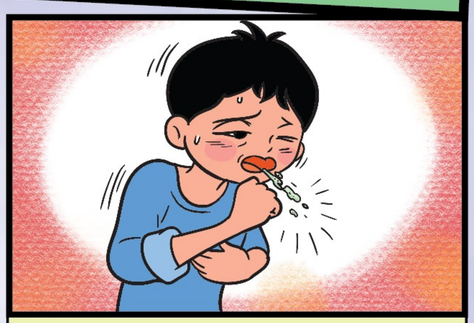

ไอแห้ง ไอเรื้อรัง

เหนื่อยง่ายเมื่อออกแรง

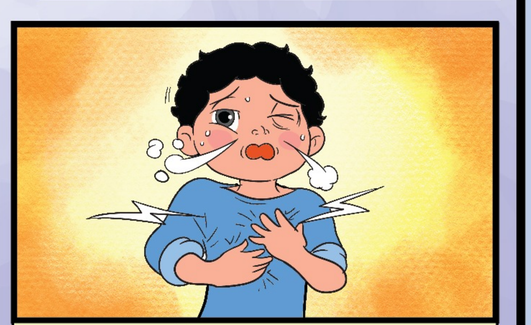

เจ็บหน้าอก ขณะหายใจเข้า-ออก

การป้องกัน

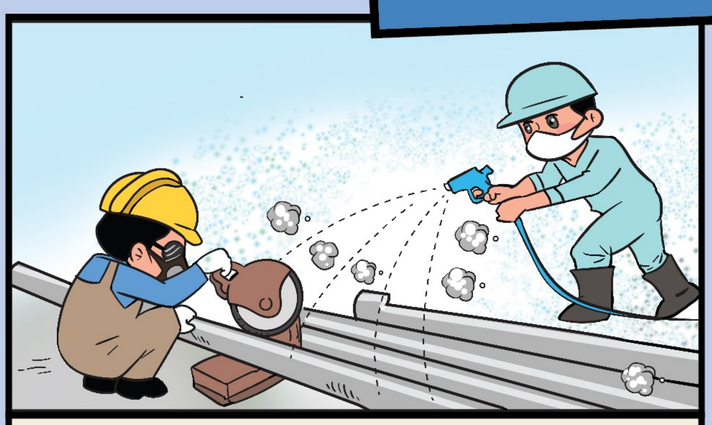

ลดการฟุ้งกระจายฝุ่น เช่น การใช้สเปรย์น้ำ หรือ พรมน้ำลงวัตถุที่ตัดแต่ง ให้ชุ่มก่อนขณะตัด

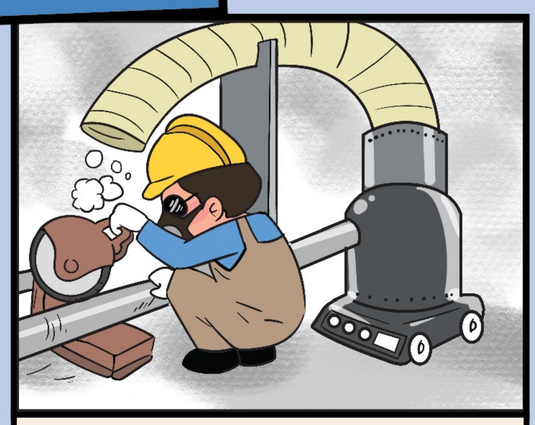

ใช้อุปกรณ์ปิดครอบ/ควบคุม แหล่งกำเนิด ป้องกันฝุ่นฟุ้งกระจาย

สวมหน้ากากป้องกันตลอดเวลาทำงาน

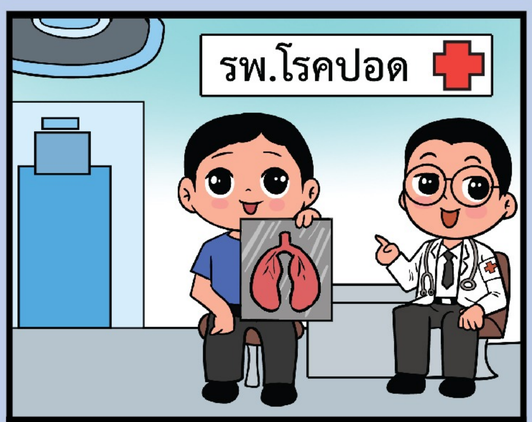

ตรวจสมรรถภาพปอดทุกปี

กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค

ENVOCC LAW
โรคจากสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมโรค Department of Disease Control
สสส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อันตรายจากฝุ่น $PM_{2.5}$

ฝุ่น $PM_{2.5}$ คือ?
ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน หรือ $PM_{2.5}$ เล็กประมาณ 1 ใน 25 ของเส้นผมของมนุษย์ ขนจมูกไม่สามารถดักจับได้ หากได้รับในปริมาณมาก หรือเป็นเวลานานจะทำให้ปอดเสื่อมประสิทธิภาพ หลอดลมอักเสบ เสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรัง

กลุ่มเสี่ยง

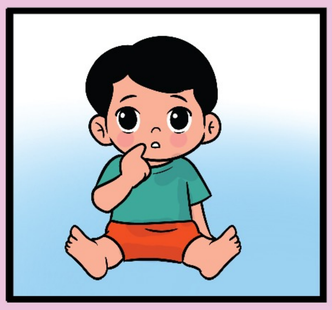
เด็กเล็ก

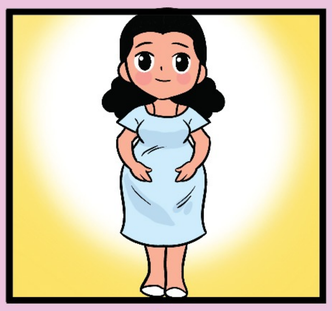
หญิงตั้งครรภ์

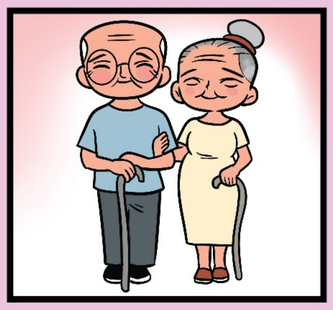
ผู้สูงอายุ

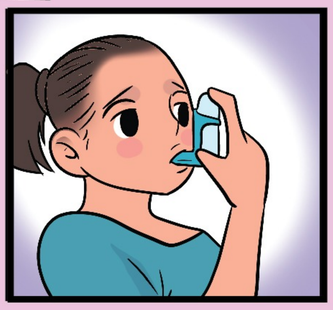
ผู้มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคปอด ภูมิแพ้

ผู้ที่ทำงานกลางแจ้ง

ผลกระทบต่อสุขภาพ

- ระคายเคืองตา แสบตา ตาแดง
- ระคายเคืองผิวหนัง เกิดผื่นคัน
- ไอ จาม เจ็บคอ อาจมีเลือดกำเดาไหล
- ผู้มีโรคประจำตัวมีอาการกำเริบ เช่น โรคหอบหืด ภูมิแพ้
- เสี่ยงโรคมะเร็งปอด โรคระบบหัวใจ และหลอดเลือด

สาเหตุ

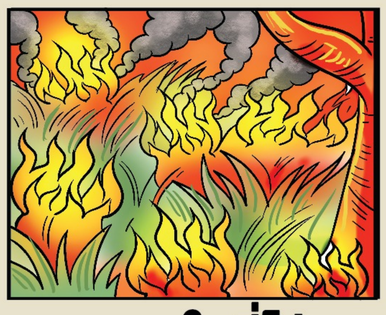
การเผาในที่โล่ง
การเผาป่า/พืชผลทางการเกษตร/เผาขยะครัวเรือน

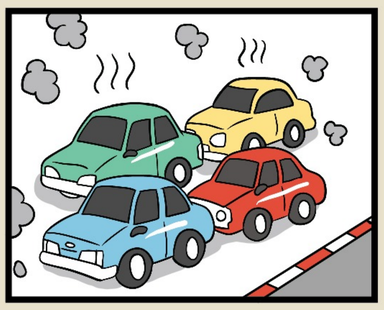
การคมนาคมขนส่ง
ควันจากไอเสียรถยนต์

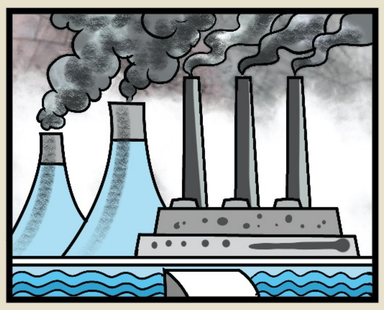
การผลิตไฟฟ้า

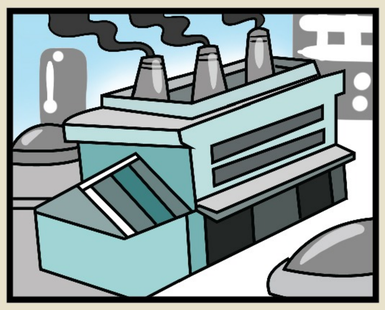
อุตสาหกรรมการผลิต

การป้องกัน

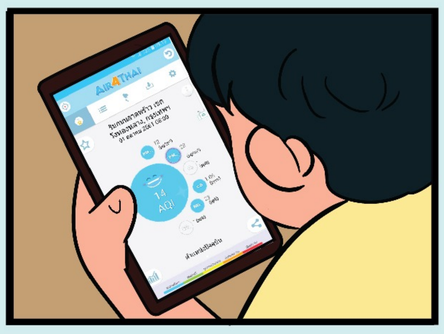
ตรวจสอบค่าฝุ่น $PM_{2.5}$ ทุกครั้ง ก่อนออกจากบ้าน

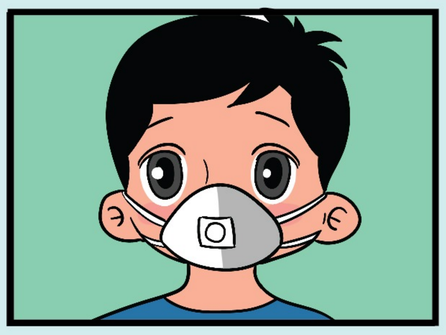
สวมหน้ากากป้องกันฝุ่นที่ได้มาตรฐาน

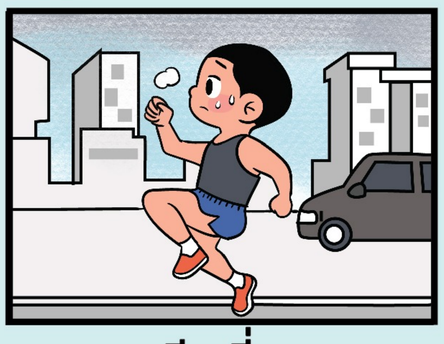
หลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง ในช่วงค่าฝุ่นสูงเกินค่ามาตรฐาน

ปิดประตู หน้าต่างบ้านให้มิดชิด

ช่วยลดฝุ่น โดยการใช้รถสาธารณะ และไม่เผาขยะ/เผาป่า

ENVOCC LAW

โรคจากการประทอบอาชีพ

กรมควบคุมโรค Department of Disease Control

สสส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อันตรายจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช

โรคพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช
เป็นโรคและการเจ็บป่วยที่เกิดจากการรับสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเข้าสู่ร่างกาย ทั้งสารฆ่าแมลง สารฆ่าหญ้า สารกำจัดเชื้อรา รวมถึงสารฆ่าหนูและสัตว์กัดแทะต่างๆ

อาชีพเสี่ยง

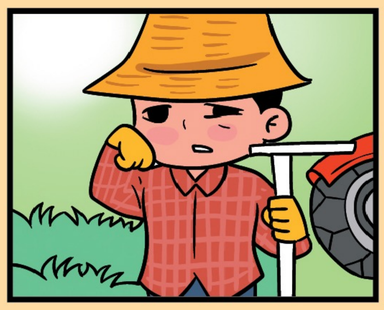

เกษตรกร

ผู้รับจ้างฉีดพ่นสารเคมีทางการเกษตร

อาการเบื้องต้น

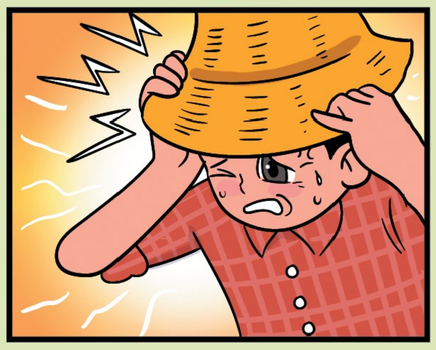

ปวดศีรษะ

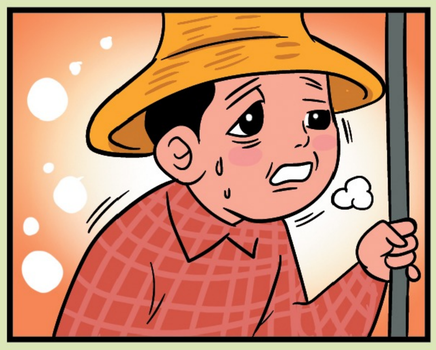

อ่อนเพลีย

ผื่นแดง

คลื่นไส้อาเจียน

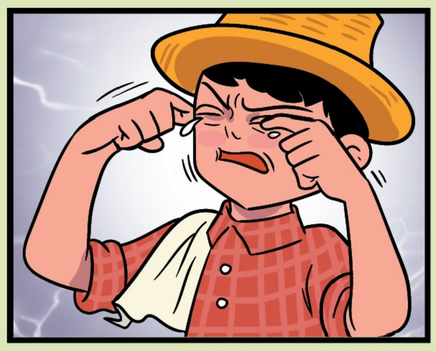

แสบตา

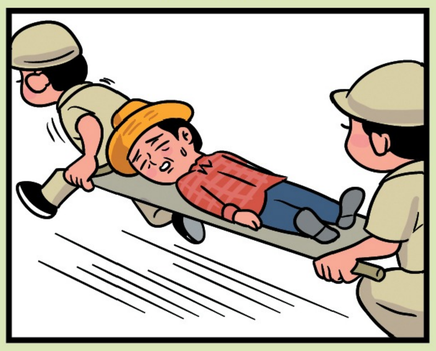

หมดสติ อาจเสียชีวิตได้

ช่องทางเข้าสู่ร่างกาย

จมูก

การสูดหายใจเอาฝุ่นผงของสารเคมี

ปาก

การดูด หรือเป่า หัวฉีดพ่น

ผิวหนัง

ซึมผ่านผิวหนังในขณะผสมสารเคมี

***หากสัมผัสในระยะยาวอาจทำให้เป็นอัมพาต เกิดโรคมะเร็งได้

การป้องกัน

อ่านวิธีใช้บนฉลากก่อนทุกครั้ง

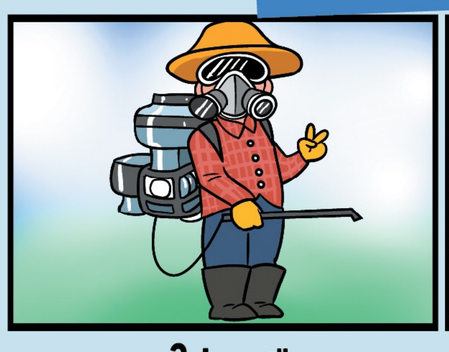

สวมใส่ถุงมือ เสื้อผ้าปิดมิดชิด และรองเท้าบูทขณะทำงาน

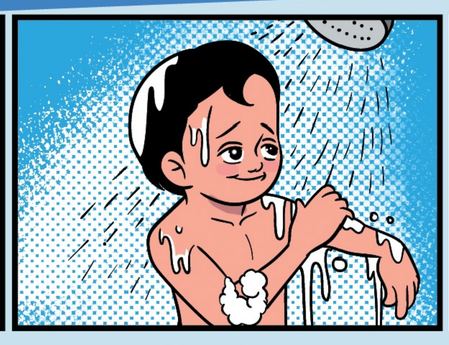

หลังทำงาน ควรรีบอาบน้ำ ถอดเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที

ควรแยกทิ้งภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ให้ถูกวิธี

***หากมีความผิดปกติหลังสัมผัสควรรีบไปพบแพทย์

กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค

โรคจากการประกอบอาชีพ

อันตรายจากภาวะอับอากาศ

พื้นที่อับอากาศคืออะไร

พื้นที่อับอากาศ (Confined Space) เป็นสถานที่ที่มีทางเข้าและออกอย่างจำกัด ไม่ได้ออกแบบให้ทำงานต่อเนื่องเป็นประจำ มีการระบายอากาศไม่พียงพอ และมีสภาพอันตรายหรือมีบรรยากาศที่อันตราย

พื้นที่เสี่ยงภาวะอับอากาศ

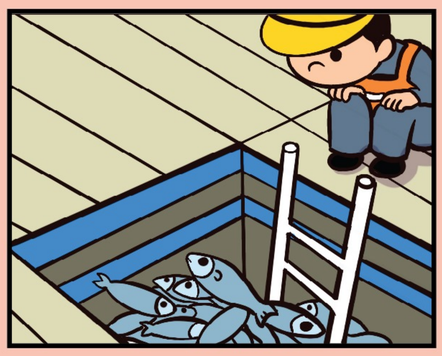

ห้องเก็บปลาในเรือ

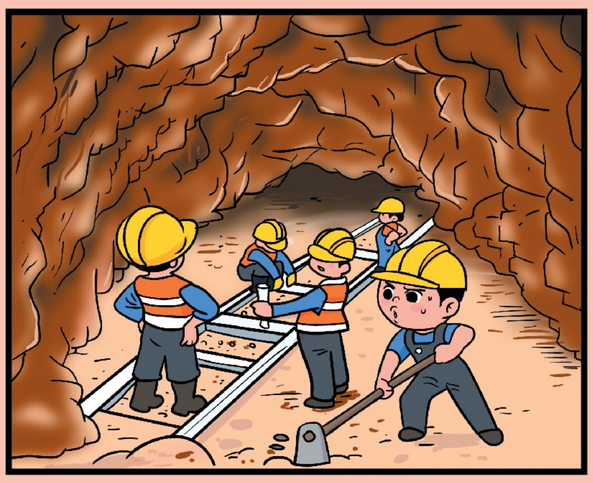

อุโมงค์ / ถ้ำ

บ่อ/ หลุม/ บ่อบาดาล

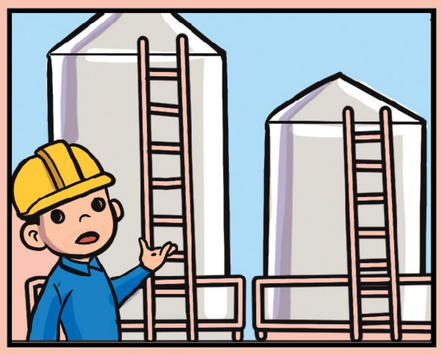

ไซโล

โรงเพาะเห็ด

อาการเบื้องต้น

ปวดหัว
วิงเวียนหน้ามืด

คลื่นไส้ อาเจียน

เจ็บหน้าอก
หายใจไม่สะดวก

เหนื่อย เพลีย
อ่อนแรง

ชักเกร็ง
ตาพร่ามัว

หมดสติ และเสียชีวิต

การป้องกัน

จัดทำป้ายเตือน/
สัญลักษณ์ที่ชัดเจน

เตรียมพร้อมอุปกรณ์
ป้องกันอันตรายก่อนทำงาน

ได้รับการอบรมความรู้
ความปลอดภัยในการทำงาน

มีแผน/ช่องทาง
เตรียมรับเหตุฉุกเฉิน